

Praha dne 12. března 2019

Č. j.: S/2019/112

Vážený pane premiére,

obracím se na Vás se žádostí o přípravu novelizace § 367 Nepřekážení trestného činu a § 368 Neoznámení trestného činu. Jde o skutkové podstaty v Trestním zákoníku (z. č. 40/2009 Sb.).

Dovoluji si Vám navrhnout, aby § 367 a § 368 obsahoval i skutkové podstaty § 202 Svádění k pohlavnímu styku, § 185 Znásilnění, § 186 Sexuální nátlak, § 187 Pohlavní zneužití, § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie a § 193 b Navazování nedovolených kontaktů s dítětem. Přičemž navrhuji, aby věková hranice pro poškozeného byla stanovena na hranici 16 let.

Odůvodnění:

Ode dne 21. února 2019 do 24. února 2019 jsem se účastnil setkání představitelů biskupských konferencí Římskokatolické církve v Římě, kde se projednávala ochrana nezletilých.

Svatý otec, papež František, na závěr tohoto setkání konstatoval několik zásadních faktů:

- 1) podle organizace UNICEF z roku 2017, 9 z 10 děvčat, která byla obětí zneužití, byla k nesouhlasnému pohlavnímu styku donucena osobou, kterou osobně znala, anebo byla blízká rodině dívky;
- 2) podle organizace ICMEC zažilo jedno z deseti dětí pohlavní zneužití;
- 3) v Evropě je obětí pohlavního zneužívání zasaženo kolem 18 milionů dětí;
- 4) dle spol. Telefono Azzuro za rok 2016, se v Itálii 68,9 % všech zneužívání odehrává za zdmi domova; není pochyby, že obdobné to bude v České republice;
- 5) dle statistiky MPSV za rok 2012, kterou mám jako poslední k této problematice k dispozici, bylo v České republice několik set dětí zneužito či týráno. Předně svojí rodinou, dále pak učiteli a vychovateli. Potrestaných pachatelů však bylo jen 46.

Římskokatolická církev si uvědomuje, že i ve svých řadách má osoby, které jsou osobami páchající zlo na dětech. Protože rány, které způsobily tyto osoby, jsou rány celé společnosti, je nutné je zacelit; předně jim však předcházet.

Římskokatolická církev si uvědomuje, že v mnohých případech selhala. To jí však dává sílu snažit se toto zlo odčinit. Za Českou republiku mohu říci, že problémem je předně nedostatek informací. Platí presumpce nevinny. A tu je třeba ctít. Česká biskupská konference v roce 2015 přijala směrnici, která se snaží s tímto zásadním problémem vypořádat. Uvědomuji si však, po 3 letech platnosti směrnice, že bez součinnosti státní moci tato směrnice není natolik přínosná, jak se na počátku zdála. Nechci a nebudu omlouvat žádný případ. Dost těžko však může dojít k potrestání pachatele, pokud zde bude jen tvrzení oběti, bez řádného vyšetřování, které mohou provést jen orgány činné v trestním řízení.

Tvrzení poškozeného, oběti, je nutné vždy brát vážně, ale problém je, jak právě ukazuje i statistika MPSV, že mnoho obvinění se nikdy neprokáže. Před tímto problémem stojí i římskokatolická církev v Čechách a na Moravě. Římskokatolická církev sice má instituty trestního práva, které jsou předně vyjádřeny v Codex Iuris Canonici, ale to jsou instituty, sloužící předně k trestání svěcených osob vůči svému představenému či jinému spolubratru, nikoli navenek.

Za svoji osobu mohu říci, že mi není znám žádný hodnověrný případ sexuálního zneužití v České republice, kdy by došlo k znásilnění nezletilé osoby, jak stanoví trestní zákoník, a já jsem nepostupoval dle zákonů České republiky. Z tvrzení oběti nemohu sám učinit skutkový závěr, pokud zde není jiný přímý důkaz. A ten často chybí.

Nejde však jen o pachatele v církvích, ale především o všechny děti, které jsou tímto jednáním ze strany rodičů, otčímů, vychovatelů či učitelů, zasaženi v České republice. Dle statistik MPSV od roku 1990 může jít až o 20 000 dětí ze strany rodiny a učitelů. To je číslo, které nelze ignorovat. V těchto věcech je poškození duše a těla obtížně zhojitelné, je téměř vždy patogenní, i pro jejich děti a okolí.

Nelze ani opomíjet tu skutečnost, že díky internetu jsou tyto sexuální činy mnohem častější a snáze dostupné v oblasti, která spadá do školství a rodin. Proto je nutné proti nim účinněji bojovat. Je k zamyšlení, zda lze nechat tvrdit osoby, které nemají právo neoznamování trestného činu z důvodu uložené či uznané povinnosti, že jsou jim známy desítky pachatelů takto závažných trestných činů, aniž je orgánům činným v trestním řízení neoznámí. Domnívám se, že nikoliv. Je třeba hájit bezbranné, což jsou právě děti.

Zároveň navrhuji, aby skutkové podstaty § 367 a § 368 se mohla dopustit i osoba mladší 18 let. A to z důvodu, že právě kamarádi těchto nezletilých - poškozených obětí, jsou nejčastějšími příjemci informací o možných útocích, tedy svědci. Pokud trestní právo stanovuje, že osoba starší 15 let může mít pohlavní styk, pak by i zákon č. 218/2003 Sb., Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže, měl doznat změny, a to ve spojení s trestním zákoníkem. Tedy stanovit, že neoznámení tohoto trestného činu se může dopustit i osoba mladší 18 let. Domnívám se, že osoba starší 15 let a mladší 18 let, je již dostatečně rozumově a osobnostně vyspělá, aby dokázala převzít odpovědnost, že je zde osoba, které je takto ubližováno, případně je trestný čin vůči ní připravován. Zvláště pokud jde o spolužáka či kamaráda.

Jak jsem již uvedl, i římskokatolická církev stojí před výzvou, jak se s tímto problémem vypořádat. Předně je zde odpovědnost tyto zločiny vidět, dále pak mít schopnost je řešit. Proto, abychom tyto zločiny mohli vidět, jak v našich rodinách, tak v církvích, je potřeba mít věrohodné informace. Proto prosím, abyste moji žádosti vyhověli.

kardinál Dominik Duka OP
arcibiskup pražský

DOPORUČENĚ

Vážený pan předseda vlády
Ing. Andrej Babiš
Úřad vlády České republiky
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 - Malá Strana

Arcibiskupství pražské
Hradčanské náměstí 56/16
119 02 Praha 1
Česká republika

tel.: +420 220 392 201, 220 392 111
fax: +420 220 515 396
e-mail: sekretar.duka@apha.cz
web: <http://www.apha.cz>